

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorvm Vita, Moribvs, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Cap. LXVI. Quæ Attentio Horaiis precibus tribuenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

C A P. LXVI.

*QVÆ ATTENTIO HORARIIS
precibus tribuenda:*

S. Vmmopere necessariam esse cùm cæteris in preciis cibis tum potissimum in diuino officio atque Horis Canonicis attentionem & religionem luculentè declarauimus, reliquum est, vt quæ quantaque attentionis adhibetida sit, exponamus. Attentionis est mentis ad rem quæcumque considerandam applicatio. Et quidem ad preces attenderemus, si sanctis desideriis æstuaremus, vt Daniel, qui c. 9. v. 23. & c. 10. v. 11. & 19. vir desideriorum appellatur ab Angelō.

Qua. tripar. Hæc attentione in quauis oratione & in ipso diuinis officio quadruplex esse potest. 1. ad perfectam veritatem attentionis borum prolationem. 2. ad corundem tensum & intelligentiam. 3. ad Deum cui supplicamus, vel ad id, quod ab eo rogamus. 4. ad salutarem aliquam materiam, quæ Deum prædicare, & in ejus amorem atque obsequium animos nostros accendere desideramus. Unaquæque ad Deo atque Ecclesiæ satisfaciendum sufficit, modo ad primam, quæ in exacta verborum pronunciatione consistit, insuper adjungatur, Deum honorandi laudandiq; propositum. Quælibet vero attentionis adhuc bipartita est, altera actualis, quando quis actu semper attendit ad verba, ad sensum, ad Deum, ad primam materiam, vel quando accessit ad Horarum lectioñem animo attendendi, sed postea contra voluntatem & propositum suum mente evagatur. Et hæc etiam attentione sufficit, modo adhibeat moraliter diligentiam & attentionem, ita ut cum legit, non dubiter se legisse, alioquin debet repetere.

S. Recit.

§. Rectissimè S. Basil. oratione in S. Martyrem Iulistam attentionem ad solam verborum pronunciationem non probari Deo affirmat. *Oratio est, inquit, bona cuiusdam petitio, que ad Deum à piis effunditur.* Sanè eiusmodi petitionem neutquam statuimus in sola verborum præcisione. Ipsius enim credimus nihil Deo opus esse verbis, quibus commoneatur nostra petitionis, magis vero dicimus eum perspicacissime scire, quæ nobis nec petentibus etiam profutura sunt. Quid ergo quod ipsi dicimus? Nimirum orationem non oportere nos plene in syllabis constituere, quin potius ipsam suas vires plenius explicare explereue in animæ orantis libera electione ac proposito, simul & in actionibus, que per omnem vitam intento studio perficiuntur ad prescriptum virtutis, iuxta Paulum 1. Corin. 10. v. 31. *Sive comeditis, sive bibitis, sive quid facitis, omnia ad gloriam Dei facite.*

§. S. Augustin. epistola 121. ad probam viduam de orando Deo c. 10. Neq; enim, inquit, vt non nulli putant, hoc est, orare aliud in oꝝ in multiloquio, si diutius oretur. Aliud est sermo multus, aliud ratione muldiuturnus affectus. Nam & de ipso Domino scriptum est, Luce 16. v. 12. quod per nocte auerit in orando, & quod prolixius ora- tur. Luca 22. v. 43. Vbi quid aliud, quam nobis prebebat ex- Christus do- emplum, in tempore precator oportunus, cum patre exauditor minus longa aeternus? Absit enim ab oratione multa loquutio, non desit mul- Prolixus & o- peratio, si feruens perseuerat intentio. Nam multum loqui, rationis ex- est in orando rem necessariam superfluis agere verbis: Multum Discri- autem precari, est ad eum quem preciamur diuturna & pia inter multi- cordis excitatione pulsare. Nam plaruntq; hoc negotium plus loquium & gemib; quam sermonibus agitur, plus fletu quam afflatu. multum pre- Ponit autem lachrymas in conspectu suo Psalm. 55. v. 9. & ge- ratione spe- caronem. Quid possi- mitus noster non est absconditus ab eo Psal. 37. v. 10. qui omnia sumum in o- per verbum condidit, & humana verba non querit. *des Denuo.*

§. Quāmuis autem tam S. Basilius quām B. Augustin. de qualibet loquantur deprecatione, tamēn multo magis id de solenni & publica oratione accipiendum, ut piām deprecationem comitetur attentio, qua de re

actum superius, hic vero & alias causas afferamus, quorum i. sit: quod jus diuinum naturale attentionem & reuerentiam internam a precantibus exigit: siquidem cum velint cum Deo colloqui, illi sua desideria exponere, illum laudibus extollere, tanta Majestati congruenter, ut faciant, oportet. Sicut qui invitatum Principem hospitio accipit, illum pro dignitate sua, quantum commodè fieri potest, tractare debet, ne potius illum contemnere, quam honorare videatur. Itaque omnis voluntaria distractio in oratione siue sponte ex libera voluntate, siue ex officio & obligatione suscepcta aliquod peccatum est, & si diuino Iure ad orationem obligamur sub lethali peccato erit & mortiferum, neque Ecclesiæ præcepto faciet satis, qui in recitandis & decantandis decantat siue Horis Canoniceis sponte alienis se occupat cogitationib. & curis. Loquar ad Dominum meū nostrum cum sim pulsus & cinis, ait sanctissimus Patriarcha Abraham Gen. 18. v.

27. Dei pariter agnoscens majestatem & suam vilitatem. 2. causa est seuerum Ecclesiæ præceptum, cui

morem non gerere, est se in Ethnicorum classem publicanorumq; ordinem reponere Matth. 18. Ita Innocentius III. cum Conc. generali Lateran. cap. dolentes. 9. de celebratione Missarum ad Prelatos & minores Clericos: Præcipientes in virtute obedientia, ut diuinum officium nocturnum pariter & diurnum, quantum eis dederit Deus, studiosè celebrent pariter & deuotè.

§. Deuotè, inquit *Glossa*, quantum ad officium mentis, & rectè: siquidem deuotio consistit in actu interno, & requirit animi ad res diuinas attentionem, quæ fine exterior actio est potius deuotionis simulatio. Et Ecclesia potius Ecclesia potest præcipere ejusmodi aetius inter nos præfertim si necessarii sint, ut actus externi sint auctoritas virtutis: Ceteroquin valde angustis limitibus circumscriberetur Ecclesiæ potestas, cui amplissimam donavit

donauit Dominus. Matth. 18. v. 18. *Quicquid alligaueritis super terram, erit ligatum & in cœlo, & quod absurdum est, Ecclesiæ præceptis v.g. annuæ confessionis & communionis, delectus ciborum, ieunii celebrandi diei festi, audiendi sacri mera simulatione & fuso fieri posset satis. Itaque cum vocum enunciatione, & Deum honorandi intentio arctè copulanda. Ad quam intentionem & attentionem maximum momentum habet consilium S. Augustin. Conc. 3. in Psalm. 30. Si orat psalmus, orate. Et si gemit, gemite, & si gratulatur gaudete: Et si sperat, sperate. Et si timet, timete. Omnia enim quæ hic conscripta sunt: speculum nostrum sunt.*

CAP. LXVII.

*DIVINAE EXCELLENTIAE,
quam alloquimur, contemplatio atten-
tionem conciliat.*

§. **Q** Vidam fortassis tacita opponent cogitatione, attentionis in precibus necessitatem cognouimus, ejus comparandæ retinendæq; modum ac rationem audire discuperemus.

§. Animaduersionem deprecationis conciliat paritq; diuinæ Majestatis & præstantiæ, qua cum nobis sermo est, consideratio, Peroraturus coram potentissimo & sapientissimo Principe singula sua verba, ne quid offendat, librat & ponderat, siue ut ait S. Augustinus lib. 1. Confess. cap. 18. Cum homo eloquentie famam querit, astans ante hominem indicem circumstante hominum multitudine vigilansime cauet, ne quid per lingua errorem dicat inter homines. Quo in numero se fasce confitetur ibidem cap. 19. ut plus vitauerit barbarismum quam virtutia morum, quam & miseriā suam deplorat. lib. 6. Conf. c. 6